

КИЇВСЬКА МІСЬКА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО "КИЇВПАСТРАНС"
Філія «Тролейбусне ремонтно-експлуатаційне депо №2»

«Затверджено»
наказом в.о. директора
Пушковим Є.М.
за № 34-1 від 21.02 2017р.

ІНСТРУКЦІЯ № 4 З ОХОРОНИ ПРАЦІ
ДЛЯ ВОДІЯ ТРОЛЕЙБУСА

Київ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. До самостійної роботи на тролейбусі допускаються особи не молодше 21 року, які пройшли медичний огляд, спеціальну підготовку в навчально-курсівому комбінаті і отримали свідоцтво про його закінчення, книжку водія і посвідчення на право керування тролейбусом.

1.2. Водій повинен мати третю кваліфікаційну групу з електробезпеки.

1.3. Водій тролейбуса відноситься до професії працюючих з підвищеною безпекою робіт.

1.4. Водій повинен пам'ятати, що його праця пов'язана із перебуванням на проїзній частині дороги, території депо, де існує небезпека травмування транспортними засобами.

1.5. Водій повинен пам'ятати, що порушення дисципліни і встановлених правил, необережне поводження створюють небезпеку і можуть призвести до нещасного випадку. Про кожний нещасний випадок потерпілий або працівник, який його виявив, чи інша особа – свідок нещасного випадку - повинні негайно повідомити безпосереднього керівника робіт чи іншу уповноважену особу підприємства і вжити заходів щодо надання необхідної допомоги потерпілому.

1.6. Водій тролейбуса при виконанні робіт, пов'язаних із виходом на проїзну частину дороги, повинен одягнути сигнальний жилет оранжевого кольору.

1.7. **Водій зобов'язаний:**

1.7.1. Не менше одного разу на 3 місяці проходити повторний інструктаж з охорони праці.

1.7.2. Щорічно проходити курсове навчання з наступною атестацією з питань охорони праці, пожежної безпеки, правил експлуатації тролейбуса, Правил дорожнього руху та електробезпеки.

1.7.3. Суворо виконувати правила внутрішнього трудового розпорядку.

2. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПЕРЕД ПОЧАТКОМ РОБОТИ

2.1. Водій зобов'язаний у вказаний час прибути до депо, надати документи на право керування тролейбусом диспетчеру диспетчерської служби керування і пройти передрейсовий медогляд.

2.2. Перевірити наявність штампів у технічному журналі і підпису майстра про готовність тролейбуса до експлуатації.

2.3. Перед виїздом із депо на лінію водій зобов'язаний перевірити технічний стан тролейбуса в обсязі інструкції для водія.

2.4. Підготовлений до випуску на лінію тролейбус повинен бути екіпірований:

- вогнегасником;
- переднім, боковим і заднім маршрутними покажчиками;
- двома противідкочувальними упорами («башмаками»);
- радіоустановкою чи радіоінформатором;
- компостерами (не менше 5 одиниць);
- правилами користування тролейбусом;
- знаком аварійної зупинки;
- вугільними контактними вставками;
- мобільним терміналом АСДУ.

2.4.1. Водій, виїжджаючи на маршрут, повинен мати:

- технічний журнал;
- розклад руху;
- діелектричні та бавовняні рукавиці;
- оранжевий сигнальний жилет;
- мікрофон, радіоінформатор;

- комплект необхідних інструментів та плавких запобіжників;
- медичну аптечку;
- абонементні талони.

2.5. Проходити через оглядові (ремонтні) канали у виробничих приміщеннях депо водій повинен тільки по спеціальних містках.

3. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ РОБІТ.

3.1. Виїзд на лінію повинен бути здійснений у час та у напрямку згідно розкладу руху для даного тролейбуса.

3.2. При постановці струмоприймачів на контактні проводи першим необхідно встановити на правий провід («мінусовий»), а потім - на лівий («плюсовий»). Перед початком руху необхідно впевнитись у відсутності таблички «Не вмикати! Працюють люди!» та голосно оголосити «Тролейбус №! Ставлю струмоприймачі!». Забороняється постановка струмоприймачів на контактні дроти при ввімкнених в/автоматах.

3.3. Перед виїздом із виробничих приміщень чи перед початком руху тролейбуса територією депо водій повинен впевнитись у відсутності в оглядовій каналі, біля тролейбуса на проїзній частині ремонтників чи інших працівників, а також сторонніх предметів, перешкод для руху. Після цього голосно оголосити: «Обережно! Тролейбус №! рушає з каналі!», ввімкнути тролейбус на хід і негайно відпустити ходову педаль, разом з цим подавши звуковий сигнал. Впевнившись у відсутності перешкод, а також інших сигналів, зачинити двері, почати рух зі швидкістю до 3 км/год по оглядових смугах і 5 км/год територією депо та по відстійних майданчиках на маршрутах.

3.4. При проїзді через ворота водій повинен впевнитись, що вони відкриті і виключена можливість їх самовільного зачинення. Під час руху необхідно подавати попереджуючі звукові сигнали.

3.5. На першому перегоні перевірити справність гальм та іншого обладнання тролейбуса. При виявленні несправностей, які загрожують безпеці руху, зупинити тролейбус у безпечному місці. Повідомити про це диспетчера.

3.6. При роботі на лінії водій тролейбуса повинен суворо дотримуватись швидкісних режимів, встановлених ПЕТТ, ПДР спеціальними табличками, інструкціями, наказами.

3.7. Водій повинен знати номери телефонів диспетчера депо, центрального диспетчера, поліції, швидкої допомоги та рятувальної служби.

3.8. При необхідності заміни запобіжника електроапаратів тролейбуса необхідно відокремити струмоприймачі від контактного проводу і зафіксувати їх. Забороняється ставити будь-які інші запобіжники, які не відповідають технічним вимогам. Роботи необхідно виконувати в діелектричних рукавицях.

3.9. Не дозволяється вмикати обігрівальні прилади, якщо вони технічно несправні або відсутні чи не закріплені захисні кожухи.

3.10. Перед виходом із тролейбусу для виконання будь-яких робіт водій повинен переконатися у стані поверхні (наявність вибоїн, слизькості, сторонніх предметів тощо), а при виході на проїзну частину дороги – ще і у відсутності руху, як у попутному, так і зустрічному напрямках (у тому числі при заміні вугільних вставок) водій **зобов'язаний:**

3.10.1. Вимкнути автоматичний вимикач електричних силових ланцюгів тролейбусу та поставити рукоятку реверса у положення «СТОП».

3.10.2. Загальмувати тролейбус стояночним гальмом та підкласти під колесо проти-відкочувальний упор («башмак»),

3.10.3. Одягнути оранжевий сигнальний жилет та рукавиці.

3.10.4. Ввімкнути аварійну світлову сигналізацію та габаритні ліхтарі, виставити знак аварійної зупинки.

3.10.5. Відокремити струмоприймачі від контактного дроту і зафіксувати їх.

3.10.6. Постійно стежити за транспортними засобами, які рухаються повз стоячий тролейбус, щоб не бути ними травмованим.

3.10.7. Намагатись встановлювати струмоприймачі, не виходячи за габарити тролейбуса, а у випадку неможливості проведення робіт таким чином і необхідності перебування за габаритами, - виходити на проїзну частину, впевнившись у своїй безпеці.

3.10.8. У випадках падіння струмоприймачів на тролейбусах, що рухаються попереду, займати сусідню смугу руху таким чином, щоб перекрити зону перебування водія, що встановлює струмоприймачі від рухомих транспортних засобів.

3.11. При необхідності виконання аварійного ремонту тролейбуса слюсарем на лінії чи біля диспетчерського пункту водій тролейбуса **повинен**:

3.11.1. Звільнити тролейбус від пасажирів.

3.11.2. Поставити тролейбус на місце, вказане черговим слюсарем та передати йому технічний журнал із відміткою щодо характеру несправності.

3.11.3. Струмоприймачі тролейбуса відокремити від контактних дротів та надійно зафіксувати їх.

3.11.4. Перебуваючи позаду тролейбуса, стежити за проїжджаючими автомобілями, вчасно попереджаючи про небезпеку. При відсутності водія проведення ремонтних робіт заборонено. Місце виконання ремонтних робіт повинно бути огорожено дорожніми знаками, згідно з вимогами ПДР.

3.12. Водію забороняється залазити під тролейбус чи підніматися на дах.

3.13. Забороняється виконання маневрових робіт із відривом струмоприймачів від контактних дротів.

3.14. Установлювати струмоприймачі у вологу (дощ, туман, сніг) погоду дозволяється тільки в діелектричних рукавицях. Слід остерігатися попадання в очі крапель із контактного проводу. Водіям забороняється доручати будь-кому встановлення струмоприймачів, крім водіїв інших тролейбусів, начальників маршрутів, наставників і працівників бригади технічної допомоги.

3.15. Водій повинен слідкувати та своєчасно очищати східці тролейбуса від снігу та льоду. При виході з тролейбуса бути уважним, при русі по сходинок тролейбуса ступати на кожну сходинку, не стрибати через них, а також звертати увагу на рух іншого транспорту та стан дорожнього покриття у місці виходу з тролейбуса.

3.16. При очищенні вітрового скла кабіни, водій повинен стояти на буферних підніжках, тримаючись за поручні. Якщо за непередбачених умов у тролейбуса розбите скло, водій повинен одягнути рукавиці і очистити кабіну чи салон від битого скла.

3.17. У місцях проїзду, залитих водою, дотримуватись встановленої швидкості не більше 5 км/год, а при рівні води більше 100 мм рух тролейбуса забороняється.

3.18. Для забезпечення безпеки руху водій **зобов'язаний**:

3.18.1. Перед виїздом перевірити технічний стан і укомплектованість тролейбуса.

3.18.2. Стежити за технічним станом транспортного засобу під час роботи на лінії.

3.19. У депо перед проїздом через ворота, мийні установки та інші негабаритні місця водій зобов'язаний зачинити двері та вікна.

3.20. При постановці тролейбуса на відстій на вказане приймальником місце водій зобов'язаний:

3.20.1. Поставити тролейбус на відстані не ближче ніж 1,5 м від попереду стоячого тролейбуса.

3.20.3. Вимкнути високовольтний автоматичний вимикач та акумуляторну батарею.

3.20.4. Реверсор ввімкнути в положення "Стоп".

3.20.5. Відокремити струмоприймачі від контактних дротів та надійно зафіксувати.

3.20.6. Зачинити вікна та двері.

3.20.7. Встановити під колесо противідкочувальний упор.

3.21. Водієві забороняється замінювати запобіжники високовольтних ланцюгів, ремонтувати електричну апаратуру при встановлених на контактні дроти струмоприймачах та без діелектричних рукавиць.

3.22. При необхідності руху тролейбуса заднім ходом водій тролейбуса повинен користатися допомогою супроводжуючого для подачі команд (із числа працівників

лінійного та технічного персоналу, чи проінструкованого пасажира), який повинен знаходитись позаду тролейбуса у безпечному місці.

3.23. При перевірці кріплення коліс тролейбуса водій повинен прийняти стійку поз однією рукою тримаючи торцеву частину ключа, другою – тиснути на вороток. Забороняється нарощувати вороток за допомогою труби, ставати на нього ногами, користуватися ключем зі спрацьованими гранями.

4. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ В АВАРІЙНИХ СИТУАЦІЯХ

4.1. Аварійна світлова сигналізація повинна бути ввімкнена:

- а) у разі вимушеної зупинки;
- б) у разі засліплення водія світлом фар зустрічного транспорту;
- в) на транспортному засобі, який рухається з технічними несправностями, якщо такий рух не заборонено ПЕТТ і ПДР;
- г) на транспортному засобі, що буксирується (якщо сигналізація відсутня або зіпсована, то в задній частині даного транспортного засобу повинен бути встановлений знак аварійної зупинки);
- д) на транспортних засобах при перевезенні груп дітей, під час їх посадки та висадки;
- е) для інформування водіїв про виникнення заторів у дорожньому русі;
- ж) під час відокремлення струмоприймачів тролейбуса від контактних проводів при необхідності виходу на проїзну частину дороги в умовах недостатньої видимості.

4.2. Разом з увімкненням аварійної світлової сигналізації слід виставити знак аварійної зупинки або миготливий ліхтар на відстані, що забезпечує безпеку руху:

- а) при дорожньо-транспортній пригоді;
- б) під час вимушеної зупинки в місцях, де з урахуванням наявної видимості транспортний засіб не може бути своєчасно помічений іншими водіями.

4.3. У випадку зачеплення струмоприймача за спецчастину контактної мережі вивільняти його водієві дозволено тільки за допомогою канату. Якщо цього зроби неможливо, то необхідно повідомити про це диспетчера і чекати прибуття ремонтної бригади чи працівників енергогосподарства. Переміщення тролейбусів із знеструмленої ділянки контактної мережі проводиться тільки способом буксирування засобами технічної допомоги. У випадках падіння струмоприймачів, а також при заміні вугільних вставок, водій повинен обережно підійматися на сходах (перед цим, при потребі, очистити їх від снігу або сторонніх предметів).

4.4. Забороняється більше 2-х разів вмикати автоматичні вимикачі тролейбусів після їх спрацювання.

4.5. При відриві струмоприймачів від контактних проводів (при максимальному відхиленні) і неможливості їх поставити, забороняється доточувати штанги будь-якими металевими предметами.

4.7. При виникненні пожежі водій зобов'язаний:

- 4.7.1. Негайно зупинити тролейбус і загальмувати його стояночним гальмом.
 - 4.7.2. Відкрити всі двері і швидко випустити пасажирів із тролейбуса, попередивши про обережність.
 - 4.7.3. Вимкнути автоматичний вимикач і акумуляторну батарею.
 - 4.7.4. Підкласти противідкочувальний упор під переднє колесо.
 - 4.7.5. Відокремити струмоприймачі і зафіксувати їх.
 - 4.7.6. Почати гасіння пожежі вуглекислотним чи порошковим вогнегасником.
 - 4.7.7. При необхідності по телефону «101» викликати рятувальну службу.
 - 4.7.8. Після того, як пожежу ліквідовано, проінформувати центрального диспетчера.
- 4.8. При пошкодженні контактного проводу чи підвісної арматури, водій повинен

зупинити тролейбус, вимкнути автоматичний вимикач і встановити чи не перешкоджає обірваний провід руху тролейбусів, не загрожує безпеці пішоходів або транспорту, який рухається в даному напрямку. Не підходити до обірваних проводів, розтяжок та тросів ближче 8 м. Не допускати до них сторонніх осіб, огородити аварійне місце підручними засобами, виставити знак аварійної зупинки. При небезпеці не відлучатися з місця пригоди, попереджувати про небезпеку пішоходів і водіїв транспортних засобів. негайно повідомити центрального диспетчера через мобільний термінал.

4.9. Виявивши, що кузов тролейбуса знаходиться під напругою, забезпечити виконання наступних правил:

4.9.1. Зупинити тролейбус у безпечному місці.

4.9.2. Попередити пасажирів у салоні про те, щоб вони не виходили.

4.9.3. Одягнути діелектричні рукавиці, сигнальний жилет, узяти противідкочувальний упор і обережно зіскочити зі сідців тролейбуса, водночас не торкаючись кузова тролейбуса і дороги, встановити «башмак» під переднє колесо.

4.9.4. Після відокремлення струмоприймачів дозволити пасажирам вийти із тролейбуса.

4.9.5. Сповістити центрального диспетчера через мобільний термінал.

4.10. При виконанні ремонту тролейбуса водій повинен:

4.10.1. Надійно зафіксувати струмоприймачі.

4.10.2. Загальмувати тролейбус стояночним гальмом, підкласти під переднє колесо «башмак», ручку реверсора перевести в положення "Стоп".

4.10.3. Не ремонтувати тролейбус, коли в ньому знаходяться пасажирів.

4.11. При постановці струмоприймачів на контактні дроти на проїзній частині водій повинен:

4.11.1. Попередити пасажирів, щоб вони самовільно не виходили із салону.

4.11.2. Бути у сигнальному оранжевому жилеті та повернутим обличчям до рухаючого у попутному напрямку транспорту.

Примітка: У випадку відокремлення струмоприймачів під час проїзду знеструмленої ділянки контактної мережі та вимушеної зупинки тролейбуса, подальше його переміщення можливе тільки буксируванням засобами технічної допомоги.

5. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПРИ ЗАЇЗДІ В ДЕПО ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ ЗМІНИ

- 5.1. Надати тролейбус приймальнику для огляду.
- 5.2. Поставити тролейбус на місце, вказане приймальником чи іншою відповідальною особою.
- 5.3. Вимкнути високовольтний автоматичний вимикач і мережу низьковольтного електрообладнання, перевести рукоятку реверсора у нейтральне положення.
- 5.4. Загальмувати тролейбус стояночним гальмом.
- 5.5. Підкласти противідкочувальний упор під переднє колесо тролейбуса.
- 5.6. Відокремити струмоприймачі від контактних дротів і надійно їх зафіксувати.
- 5.7. Зачинити двері та вікна салону тролейбуса.
- 5.8. Ключі від закритого тролейбуса здати особі, яка відповідальна за їх облік та зберігання.
- 5.9. У випадку несправності тролейбуса, яка відмічена у технічному журналі, ключі від тролейбуса необхідно надати начальнику зміни.

Розроблено:

Начальник відділу Великожон експлуатації	_____	В.П.
Начальник відділу безпеки руху Титаренко	_____	М.М.
Провідний інженер з охорони праці Щерба	_____	О.М.
Начальник ввідділу правової роботи та кадрового забезпечення	_____	О.М.Ілієв